CBCG
CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Sektor za finansijske i bankarske operacije

-Odjeljenje za upravljanje međunarodnim rezervama-

Izvještaj sa međunarodnog finansijskog tržišta

(28. mart 2022. – 01. april 2022.)

Podgorica, 07. april 2022. godine

FX VIJESTI

EUR/USD

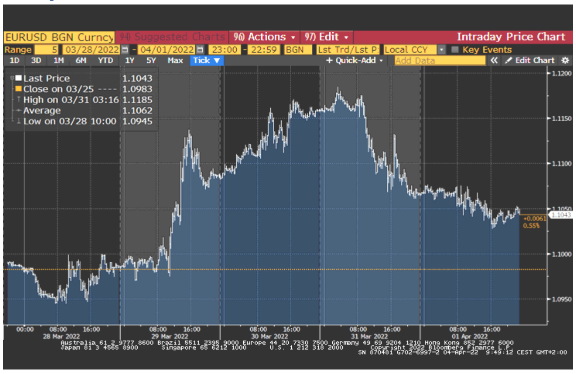

Izvor: *Bloomberg LP*

Kurs EUR/USD se početkom nedelje kolebao (kurs se u prosjeku kretao oko 1.1003). Dolar je jačao zbog rastuće zabrinutosti oko odnosa između Rusije i Ukrajine i ekonomskog uticaja na Evropu. Kreditna agencija S&P Global je smanjila prognoze u vezi rasta euro zone za ovu godinu sa 4.4% na 3.3%, kako očekuje da će visoke cijene enregenata zbog rata u Ukrajini pogoditi potrošnju domaćinstava. U utorak u drugoj polovini dana kurs je porastao, kako pregovori između Rusije i Ukrajine u Istanbulu nisu urodili plodom u smislu postizanja dogovora, ali su "prokrčili" put za prvi sastanak „licem u lice" između predsjednika zaraćenih strana, pa je iz tog razloga smanjena tražnja za dolarima. Ono što je Rusija obećala jeste i da će smanjiti vojne operacije u području Kijeva. U srijedu je nastavljen rast kursa kako je euro napredovao nakon neočekivano visokih inflatornih podataka koji su pristigli iz Njemačke i Španije. Trejderi su povećali očekivanja da će ECB povećati stope nakon podataka o inflaciji iz regiona čak i kako predsjednica Christine Lagarde naglašava postepeno pooštravanje politike. Ohrabrujući podaci o povjerenju potrošača u SAD-u za mart su ukazali da Amerikanci procjenjuju da se stanje u ekonomiji poboljšava, što je na kratko bacilo sjenku na rat u Ukrajini i inflaciju, pa je i tražnja za sigurnijim sredstvima bila smanjena. Narednog dana je euro oslabio u odnosu na dolar nakon što je predsjednik Rusije rekao da će Rusija stopirati ugovore gasa ukoliko ih kupci ne budu plaćali u rubljama. Euro je slabio i zbog podataka o maloprodaji u Njemačkoj koji nisu ispunili očekivanja. Na samom kraju nedelje kurs EUR/USD je pao, uslijed jačanja dolara, kako su rastući prinosi na američke državne obveznice i solidan izvještaj sa tržišta rada SAD-a, učvrstili očekivanja vezana za povećanje kamatne stope Fed-a.

EUR/GBP

Izvor: *Bloomberg LP*

Kurs EUR/GBP je tokom prva tri dana ovog perioda izvještavanja rastao. Do rasta kursa u pomenutom periodu je došlo kako su mediji prenijeli da su predstavnici Rusije i Ukrajine postigli blagi progres u mirovnim pregovorima. Takođe, na rast kursa je uticala i vijest da je inflacija porasla u Njemačkoj tokom marta za 7.6%, što povećava očekivanja da će ECB tokom ove godine da počne sa povećanjem kamatne stope. Tokom četvrtka ovaj kurs je pao kako je objavljeno da se obim ekonomije UK povećao u IV kvartalu 2021. godine više od očekivanja (ostvaren je rast na kvartalom nivou od 1.3% i 6.6% na godišnjem nivou). Dodatno je najava Evropske komisije da će uvesti nove sankcije prema Rusiji uticala da euro slabi. Poslednjeg dana kurs EUR/GBP nije bilježio veću promjenu.

EUR/JPY

Izvor: *Bloomberg LP*

Kurs EUR/JPY je u ponedeljak rastao tokom čitavog dana kako je došlo do rasta cijena akcija na berzama, a i trejderi su "odmjeravali" posljedice različite monetarne politike koja se vodi u SAD-u i u Japanu. U srijedu je kurs imao silazni trend, kako je jen rastao, uslijed pada prinosa na američke državne obveznice i cijene nafte. U srijedu je kurs EUR/JPY u prvoj polovini dana pao, da bi u drugoj ostvario rast kako je BoJ-a intervenisala da zadrži kamatne stope na obveznice ispod ciljanog nivoa u cilju zadržavanja ultra labave monetarne politike, što je u suprotnosti sa većinom drugih centralnih banka. Sledećeg dana je jen nadoknadio dio gubitaka kako se Banka Japana obavezala da će povećati planiranu kupovinu obveznica u drugom kvartalu ove godine, a signalizirala je i da će nastaviti agresivno da brani ograničenje prinosa od globalne plime viših kamatnih stopa. Kurs EUR/JPY je u petak imao rastući trend, kako je jen slabio uslijed pada cijena akcija na azijskim berzama. Poslovno povjerenje u Japanu oslabilo je u I kvartalu, prvi put u poslednje skoro dvije godine, pokazalo je Tankan istraživanje BoJ-a objavljeno u petak, zbog rasta zabrinutosti oko uticaja ruske invazije na Ukrajinu i rastućih troškova energenata na ovu ekonomiju.

Tabela br. 1 – Kursevi najznačajnijih valuta

	28.03.2022.[1]	01.04.2022.[2]	% Promjena
EUR/USD	1.0983	1.1043	0.55
EUR/GBP	0.83312	0.84204	1.07
EUR/JPY	134.04	135.30	0.94
EUR/AUD	1.46139	1.47311	0.80
EUR/CHF	1.02202	1.02284	0.08
USD/JPY	122.05	122.52	0.39
GBP/USD	1.3182	1.3114	-0.52

Tabela br. 2 - Pregled referentnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka

Centralna banka	Referentna kamatna stopa	Visina referentne kamatne stope	Naredno zasijedanje
European Central Bank	„ECB main refinancing rate“	0.00%	14.04.2022.
Federal Reserves	„Federal Funds Target Rate“	0.50%	04.05.2022.
Bank of Japan	„Overnight Call Rate“	-0.10%	28.04.2022.
Bank of England	„Official Bank Rate“	0.75%	05.05.2022.
Swiss National Bank	„Libor Target Rate“	-0.75%	16.06.2022.
Bank of Canada	„Target Overnight Rate“	0.50%	13.04.2022.
Reserve Bank of Australia	„Cash Rate Target“	0.10%	05.04.2022.

Tabela br. 3 – ESTR i Euribor

	28.03.2022.[1]	01.04.2022.[2]	Promjena u baznim poenima
ESTR	-0.581	-0.5949	-1.39
Euribor 1W	-0.561	-0.564	-0.30
Euribor 1M	-0.546	-0.541	0.50
Euribor 3M	-0.477	-0.461	1.60
Euribor 6M	-0.392	-0.362	3.00
Euribor 12M	-0.142	-0.086	5.60

[1] Vrijednost na otvaranju tržišta u ponedeljak.

[2] Vrijednost na zatvaranju tržišta u petak.

EVROPSKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Izvor: *Bloomberg LP*

Prinos na 10-godišnje njemačke državne obveznice u ovoj izvještajnoj nedelji je pao za oko 4bp, sa 0.595% na 0.555%. Iako je na početku nedelje blago slabio, u utorak je ovaj prinos imao rastući trend do nivoa od 0.732%, što je maksimum za ovu nedelju. Pregovori između Rusije i Ukrajine uzrokovali su smanjenje tražnje za sigurnim sredstvima, zbog čega je i došlo do rasta prinosa. Iako je istog dana pao na 0.60%, sredinom sedmice se ponovo našao iznad nivoa od 0.70%. U isto vrijeme je i prinos na 2-godišnje njemačke državne obveznice na kratko ušao u pozitivnu zonu, tačnije porastao je na 0.062%, prvi put od 2014. godine. Vijest koja je dovela do ovakvog kretanja bila je da je inflacija u Španiji u martu porasla po najvećoj stopi od 1985. godine, 9.8%, dok je stopa inflacije u Njemačkoj dostigla najveći nivo u poslednjih 40 godina, 7.3%. Još jedan uzročnik ovog rasta prinosa bila je izjava glasnogovrnika Rusije da Rusija nema u planu prekid pregovora sa Ukrajinom. U srijedu na samom kraju dana ovaj prinos je počeo da pada, kako je jedan od članova borda ECB-a, Madis Muller, izjavio da je još uvijek rano da se kaže da li će definitivno biti povećanja kamatne stope u ovoj godini, ali je ono "vjerovatno". Ovaj trend je bio aktuelan i narednog dana, kada je 10-godišnji prinos pao do nivoa od 0.525%, što je minimum za ovu nedelju, zbog smanjenja tržišnih očekivanja u vezi povećanja stope ECB-a, obzirom da su uslijed pada cijena energenata slabili inflatorni pokazatelji. U petak se prinos kolebao, ali bez značajnijih promjena na dnevnom nivou.

AMERIČKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Izvor: *Bloomberg LP*

Prinos na 10-godišnje američke državne obveznice u ovoj izvještajnoj nedelji je pao sa 2.47% na 2.38%. Maksimalnu vrijednost prinos je imao u ponedeljak, 2.55%, ali je ubrzo počeo da slabi. Pregovori između Rusije i Ukrajine uzrokovali su smanjenje tražnje za sigurnim sredstvima, pa je u utorak početkom dana ovaj prinos ponovo imao rastući trend. Međutim, u nastavku nedelje preovladao je silazni trend prinosa, kako su optimizam u pogledu Rusije i Ukrajine, ali i očekivanja da će Predsjednik SAD-a objaviti plan kojim bi se smanjio uticaj rastućih cijena energenata, uzrokovali pad cijene nafte i tržišnih mjera inflatornih očekivanja. U petak je prinos blago porastao u susret i nakon objave solidnih podataka sa američkog tržišta rada, koji su ojačali očekivanja u vezi sa povećanjima kamatne stope Fed-a. Naime, poslodavci su u martu otvorili 431 hiljadu novih radnih mjesta, što je manje od očekivanja, ali su istovremeno februarski podaci revidirani naviše, dok je stopa inflacije pala sa 3.7% na 3.6%. Tog dana je prinos na 2–godišnje obveznice dostigao 3-godišnji maksimum, 2.45%. Ono što je značajno za tržište obveznica SAD-a u ovoj nedelji jesu inverzije pojedinih djelova krive prinosa. U ponedeljak su 5-godišnji prinosi na kratko prešli 30-godišnje, što je prva inverzija ovog dijela krive od 2006. godine. Ovo se desilo i u utorak, četvrtak i petak, s tim što su tada 2-godišnji prinosi takođe na kratko prešli 10-godišnje prinose, prvi put od 2019. godine. Istorijski, inverzije krive prinosa su prethodile recesiji, mada ekonomisti ističu da ovaj indikator ne garantuje recesiju, i da može proći više od godinu dana, neki kažu čak i do dvije godine, od inverzije krive prinosa do pogoršanja u ekonomiji. Pored toga neki neutralni posmatrači tržišta upozoravaju da bi ovaj signal sada mogao biti manje precizan, obzirom na poremećaje u prinosima uzrokovane mjerama centralnih banaka za zadržavanje kamatnih stopa na niskim nivoima.

ZLATO

Izvor: Bloomberg LP

Cijena zlata je tokom prvog dana ove izvještajne nedelje bilježila pad. Do pada je došlo kako je dolar porastao u odnosu na korpu valuta, što je uticalo da se smanji tražnja za ovim plemenitim metalom. Tokom utorka je u prvom dijelu dana cijena zlata slabila kako su mediji prenijeli da je došlo do blagog napretka u pregovorima između Rusije i Ukrajine, što se odrazilo na pad tražnje za sigurnim sredstvima, međutim, u poslepodnevnim satima u utorak je cijena zlata ostvarila rast kako je dolar oslabio u odnosu na većinu valuta. Sredinom sedmice je nastavljen rast cijene zlata kako se povećala zabrinutost u pogledu toga da li će doći do prekida sukoba između Rusije i Ukrajine. Isti razlog je uticao i tokom četvrtka da cijena zlata raste. Poslednjeg dana ovog perioda su pozitivni podaci o rastu platnih spiskova u SAD-u za 431 hiljadu uticali da cijena zlata blago oslabi.

NAFTA

Izvor: Bloomberg LP

Cijena nafte je u ovoj sedmici imala trend pada. Do pada cijene nafte je došlo kako je Kina uvela dodatna ograničenja zbog širenja korona virusa. Samo je sredinom sedmice cijena nafte blago porasla kako je porasla mogućnost da će zapadne zemlje da uvedu nove sankcije prema Rusiji. Međutim, ubrzo je nastavljen trend pada cijene nafte i to kako je SAD najavio najveće, ikada, oslobađanje sirove nafte iz nacionalnih rezeri, dok će se OPEC i njegovi saveznici držati prethodnog dogovora o povećanju proizvodnje u maju. Cilj Bajdenovog plana koji se odnosi na oslobađanje strateških rezervi je da se stvori most za snabdijevanje SAD-a do jeseni, kada se predviđa da će doći do rasta domaće proizvodnje, objavila je Bijela kuća.

Tabela br. 4 – Ekonomski indikatori u periodu od 28.03.2022. – 01.04.2022.

Zemlja	Indikator	Period	Očekivana vrijednost	Aktuelna vrijednost	Prethodna vrijednost
Euro zona	**Stopa nezaposlenosti (Unemployment Rate)** Procentualni broj individua koji se nalaze na tržištu rada i koje su bez posla, ali koje aktivno traže posao. Viša stope nezaposlenosti generalno slabi ekonomiju i rezultira nižoj ličnoj potrošnji.	Februar	6.7%	6.8%	6.8%
	Indeks potrošačkih cijena (CPI) Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo, pa je zato ključna mjera inflacije.	Mart MoM%	1.8%	2.5%	0.9%
Njemačka	**Indeks potrošačkih cijena (CPI)** Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo, pa je zato ključna mjera inflacije.	Mart MoM% (YoY%)	1.6% (6.2%)	2.5% (7.3%)	0.9% (5.1%)
	Maloprodaja (Retail Sales) Mjeri promjene u prodaji maloprodajnog sektora u Njemačkoj.	Februar MoM%	0.5%	0.3%	2.0%
Španija	**Indeks potrošačkih cijena (CPI)** Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo, pa je zato ključna mjera inflacije.	Mart MoM% (YoY%)	1.3% (8.0%)	3.0% (9.8%)	0.8% (7.6%)
Francuska	**Indeks potrošačkih cijena (CPI)** Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo, pa je zato ključna mjera inflacije.	Mart MoM% (YoY%)	1.3% (4.3%)	1.4% (4.5%)	0.8% (3.6%)
SAD	**Stopa nezaposlenosti (Unemployment Rate)** Pokazuje ukupan procenat onih koji se smatraju nezaposlenim u SAD-u. Obzirom da Fed mora držati nezaposlenost pod kontrolom, visoka stopa nezaposlenosti vrši pritisak na kamatne stope (u smislu njihovog smanjenja), jer će Fed u tom slučaju tražiti načina da poboljša situaciju na tržištu rada.	Mart	3.7%	3.6%	3.8%
Velika Britanija	**Bruto domaći proizvod (GDP)** Mjeri vrijednost proizvoda i usluga proizvedenih unutar zemlje. BDP je najobuhvatnija mjera ekonomskog outputa i obezbjeđuje ključni uvid u glavne pokretače jedne ekonomije.	4Q QoQ% (YoY%)	1.0% (6.5%)	1.3% (6.6%)	1.0% (6.5%)
Japan	**Maloprodaja (Retail Sales)** Mjeri promjene u prodaji maloprodajnog sektora u Japanu.	Februar	-0.3%	-0.8%	-1.9%

Izvor: Bloomberg